

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/92/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315209778
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5315209778.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci žalobcu: X. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX, XXX XX R. Y. R., zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária VARMUS, s.r.o., so sídlom Palárikova 83, 022 01 Čadca, IČO: 36 863 203, proti žalovanej: N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX, XXX XX R. Y. R., zastúpenej spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec, s.r.o., so sídlom Vojtecha Tvrdého 17, 010 01 Žilina, IČO: 36 436 640, o vrátenie daru, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5C/309/2015-61 zo dňa 05.12.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5C/309/2015-61 zo dňa 05. 12. 2016
p o t v r d z u j e .

Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej (označenej ako odporkyňa) povinnosť vydať žalobcovi (označenému ako navrhovateľ) spoluvlastnícky podiel vo výške 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území R. Y. R., zapísaných na LV č. XXXX, a to CKN parc. č. 9245/81 - orná pôda o výmere 347 m² a CKN parc. č. 9245/82 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 113 m², (ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“), darované darovacou zmluvou zo dňa 14.05.2014, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súčasne žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 04.11.2015 v znení jej úpravy zo dňa 23.02.2016 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť vydať žalobcovi dar, konkrétne spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach uvedených v bode 1. odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktoré žalobca daroval žalovanej darovacou zmluvou zo dňa 14.05.2014 v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Žalobu odôvodnil tým, že darovacou zmluvou daroval svojej manželke - žalovanej spoluvlastnícky podiel vo výške 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území R. Y. R., zapísaných na LV č. XXXX, a to CKN parc. č. 9245/81 - orná pôda o výmere 347 m² a CKN parc. č. 9245/82 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 113 m². Uvedené nehnuteľnosti nadobudol žalobca od svojich rodičov darovacou zmluvou V 218/2009 zo dňa 23.02.2009. Rodinný dom začal stavať ako slobodný, keď pracoval v zahraničí. Počas trvania manželstva so žalovanou postavili na dome druhé poschodie a strechu. Po uzatvorení manželstva však začali medzi manželmi vznikať nezhody. Žalovaná naliehala na žalobcu, aby jej prepísal polovicu pozemku pre prípad, že by sa niečo stalo, zároveň tvrdila, že nebude si robiť žiadne nároky. Obsahom tejto žaloby je aj skutkové vymedzenie dôvodu požadovaného vrátenia daru. Žalobca v ňom uviedol, že žalovaná často odchádza z domu, on

sa stará o syna a žalovaná prichádza domov až na druhý deň. Hovorí, že chodí ku kamarátke a na kávu. Chodí do domu, kde býva staršia pani a slobodný 31-ročný muž. Keď ju žalobca požiadal o vysvetlenie, kde bola, odpovedala, že v tomto štádiu nášho manželstva mi nič nebude hovoriť. Žalobca má preto vážne podozrenie, že žalovaná udržiava mimomanželský styk. S týmto mužom sa žalovaná poznala už predtým ako strany spísali darovaciu zmluvu. Darovacou zmluvou chcel žalobca zachrániť manželstvo na naliehanie manželky. Pred Vianocami roku 2014 žalovaná navrhla rozvod a následne podala aj na súd návrh na rozvod sp. zn. 6P/22/2015. Žalovaná žalobcovi neustále klame, nadáva, útočí na jeho rodičov, že nenávidí žalobcu a jeho rodičov. Vyvíjala a vyvíja tlak na žalobcu prostredníctvom ich syna. Za danej situácie je už manželstvo žalobcu a žalovanej nereálne. Manželka porušila dobré mravy, oklamala žalobcu a uviedla ho do omylu. Žalobca jej daroval nehnuteľnosti a žalovaná už v tom čase udržiavala mimomanželský styk a vedela, že sa rozvedú.

4. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení žiadala žalobu zamietnuť.

5. Nesúhlasila s dôvodmi na vrátenie daru uvedenými v žalobe. Tvrdila, že so žalobcom mali až do rozvodu manželstva úprimný vzťah a navzájom si hovorili pravdu. Žalovaná poprela, že by na žalobcu nadávala alebo útočila na jeho rodičov, respektíve, že by ich mala nenávidieť a že by na žalobcu vyvíjala nátlak prostredníctvom syna. Syna vždy viedla k dobrému vzťahu k otcovi. Nesúhlasila tiež s tvrdením žalobcu, že by porušila dobré mravy, že by žalobcu oklamala, uviedla ho do omylu, že jej mal darovať nehnuteľnosti, a ona už mala vedieť, že niekedy v budúcnosti bude ich manželstvo rozvedené. Tvrdenie žalobcu, že v čase uzavretia darovacej zmluvy mala nejakú známosť označila za nepravdivé. Zároveň zdôraznila, že voči obidvom rodičom žalobcu sa viedlo priestupkové konanie, keďže sa dopustili priestupku voči žalovanej. Žalovaná sa voči žalobcovi a jeho rodičom nesprávala v rozpore s dobrými mravmi. Práve naopak, takto sa správali svokrovci voči nej a žalobca sa na ich konanie len prizeral.

6. Na základe vykonaného dokazovania považoval okresný súd za nesporne preukázané, že žalovaná sa so svojím priateľom p. F. zoznámila pri darovaní krvi koncom roka 2013. Dňa 14.05.2014 bola podpísaná darovacia zmluva, ktorou žalobca daroval žalovanej sporné nehnuteľnosti. Zmluva bola odkladovaná dňa 03.07.2014 pod č. V 2109/2014. Vážne nezhody v manželstve žalobcu a žalovanej sa prejavili na jeseň 2014, kedy si žalovaná prestala svojho manžela všímať, intímne ho odmietla a citovo k nemu úplne ochladla. Dňa 29.06.2015 podala žalovaná na súd návrh na rozvod manželstva, v ktorom ako príčinu rozvratu manželstva označila nezhody s matkou manžela. Dňa 04.11.2015 podal žalobca na súd žalobu na vrátenie daru. V ten istý deň našiel žalovanú spolu so svojou tetou L. R. v dome pani F.. Žalovaná bola vtedy s 31-ročným synom pani F. na jeho hornom poschodí. Žalovaná v konaní uviedla, že jej vzťah s K. F. sa stal intímnym od začiatku roku 2016. Dňa 03.05.2016 súd vyhlásil rozsudok, ktorým manželstvo žalobcu a žalovanej rozviedol. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.05.2016. Za nesporné súd tiež považoval, že predmetom tohto sporu je vrátenie daru, a to spoluvlastníckeho podielu na sporných nehnuteľnostiach, ktoré žalobca daroval žalobca svojej manželke (žalovanej), a to z dôvodu nevery žalovanej počas manželstva. Žaloba obsahovala riadne označenie predmetu sporu a zároveň v nej boli uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých darca (žalobca) vidí hrubé porušenie dobrých mravov. Žaloba tieto náležitosti spĺňala, pokiaľ ide o žalobcom tvrdený mimomanželský vzťah žalovanej ako dôvod na vrátenie daru.

7. Spornou medzi stranami zostala skutočnosť, či zo strany žalovanej skutočne došlo počas trvania manželstva k nevere. Žalovaná v konaní totiž tvrdila, že manželovi nebola neverná. Až do rozvodu manželstva mali manželia úprimný vzťah, navzájom si hovorili pravdu. Žalovanú nikdy nikto nepristihol v intímnej situácii s jej priateľom. Intímny vzťah s p. F. žalovaná nadviazala až začiatkom roku 2016.

8. Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka upravuje osobitný spôsob zániku vzťahu z darovacej zmluvy, a to jednostranný právny úkon darcu, ktorým sa domáha vrátenia daru. Darcovi vzniká právo domáhať sa vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa buď k nemu alebo k členom jeho rodiny tak, že hrubo porušuje dobré mravy. Ak darca uplatní toto svoje právo, právny vzťah z darovania zanikne okamihom, keď dôjde prejav jeho vôle obdarovanému. Tým sa ruší darovacia zmluva, obnovuje sa pôvodný právny vzťah, t.j. vlastníctvo darcu k veci ex nunc, a obdarovaný, ktorý sa stal neoprávneným držiteľom, je povinný vec mu vydať. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo veľký nevďak, ale také správanie sa, ktoré možno s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov, t.j. buď porušenie značnej intenzity, alebo porušovanie sústavné, či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci v chorobe, v starobe, neverou v manželstve a podobne. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, nie subjektívne pocity darcu.

9. V danom prípade žalobca ako dôvod vrátenia daru uviedol neveru svojej manželky počas trvania manželstva. Obaja právni zástupcovia poukázali na nález Ústavného súdu SR I. ÚS 491/2015, z ktorého vyplýva, že za správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi považuje súd iba také porušenie manželskej vernosti, v dôsledku ktorého bol druhý manžel vystavený neprijateľnému poníženiu, a bola znevážená jeho dôstojnosť.

10. Žalobca vo svojej žalobe uviedol, že darovaciu zmluvu podpísal na naliehanie manželky z dôvodu, že chcel zachrániť ich manželstvo. V čase, keď podpisoval darovaciu zmluvu, mu manželka o rozvode nechcela povedať. Sám však nevidel dôvod na to, aby prepisoval na ňu pozemky, pokiaľ by vedel, že žalovaná má v úmysle sa s ním rozviesť. Až na Vianoce roku 2014 počas hádky žalovaná žalobcovi povedala, že mu to nechcela povedať, ale že sa chce rozviesť, no musí si nájsť prácu. Vzťah žalobcu a žalovanej do rozvodu manželstva nebol úprimný. Naopak, žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdila, že až do rozvodu manželstva mali so žalobcom úprimný vzťah a navzájom si hovorili pravdu. V čase, keď jej manžel daroval polovicu pozemku, vedel, že je medzi nimi narušený vzťah, hádky a problémy kvôli jeho mame, ktorá im do vzťahu prehnane zasahovala. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd však dospel k záveru, že žalovaná neprechovávala k žalobcovi úprimný vzťah až do rozvodu manželstva a nehovorila mu pravdu. Na Silvestra roku 2013 sa žalovaná spoznala so svojim terajším partnerom K. F., pričom ako sama uviedla, najskôr komunikovali spolu prostredníctvom facebooku, kamarátsky o rodinách. Asi po pol roku prišla žalovaná k nemu domov, nakoľko jeho matka p. F. potrebovala pomoc. Žalovaná vtedy nepracovala a takto si finančne vypomáhala. Klamala manželovi, že chodí ku kamarátke práve kvôli 31-ročnému partnerovi, s ktorým sa spoznala a bála sa, že všetci ju budú podozrievať z nevery. Darovacia zmluva bola podpísaná v mesiaci máj 2014 a bola odkladovaná v mesiaci júl 2014. Žalobca tiež uviedol, že do marca až apríla 2014 spolu so žalovanou intímne žili. Asi dva mesiace pred uzatvorením zmluvy ho začala manželka intímne odmietať, on na ňu však nerobil nátlak. Samotná žalovaná v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn.12P/6/2016 potvrdila, že k zblíženiu s jej partnerom došlo asi dva mesiace po podpise darovacej zmluvy. Následne žalobca uviedol, že od jesene 2014 manželka voči nemu úplne intímne ochladla. Vzájomné problémy vo vzťahu vyvrcholili dňa 29.06.2015 podaním návrhu na rozvod manželstva na súd zo strany žalovanej. Následne dňa 04.11.2015 žalobca spolu so svojou tetou L. R. pristihol žalovanú priamo v dome pána F.. Dovtedy neveril, že by ho manželka mohla podvádzať s iným mužom. Stále si myslel, že žalovaná opatruje matku svojej kamarátky. Prvé slová žalovanej, keď ju žalobca našiel v dome pána F. boli „tak už všetko viete, môžete ísť.“ Z týchto slov, ktoré ani žalovaná v konaní nepoprela, prvoinštančný súd vyvodil záver, že vzťah žalovanej k žalobcovi nemohol byť úprimný. Neobstojí ani jej tvrdenie, že klamala manželovi, že opatruje matku kamarátky len z dôvodu, že v dome žije 31-ročný muž a nechcela byť podozrievaná z nevery. Popísaná situácia netrvala niekoľko dní, respektíve týždňov, ale trvala niekoľko mesiacov. Žalovaná vyše jedného roka tak svojmu manželovi, ako aj ostatnej rodine najskôr odmietať povedať, kde chodí a neskôr si vymyslela ako dôvod opatrovanie kamarátkinej matky. Argument žalobcu, ktorý tvrdil, že pokiaľ by vedel, že dôjde k rozpadu manželstva, nebol by daroval manželke polovicu sporných pozemkov, okresný súd označil za logický. Je zrejmé, že, žalobca si bol vedomý problémov v manželstve so žalovanou a mal záujem svoje manželstvo zachrániť. Z výpovedí svedkýň H. E., K. W. a L. R., ktoré na druhý deň po incidente (05.11.2015) navštívili pani F. a pýtali sa jej na okolnosti, za akých tam žalovaná chodí a tiež z vyjadrenia samotnej žalovanej vyplynulo, že pani F. nevedela, že žalovaná je vydatá a má syna. Pani F. tiež uviedla, že žalovaná k nim chodí najmenej dva roky a neopatruje ju, pretože ona žiadnu opateru nepotrebuje. Podľa výpovedí menovaných svedkýň pani F. žalovanú pochválila, že je veľmi šikovná - žalovaná im spoločne s jej synom upratovala a spolu s ním si zariaďovali v dome druhé poschodie. Svedkovia, ani nikto iný v konaní nepotvrdil, že by osobne žalovanú videl v intímnej chvíli s iným mužom, t.j. pri fyzickej nevere.

11. Za fyzickú neveru sa považuje podľa psychológov fyzický kontakt s inou osobou, ako je manžel, respektíve partner, ktorý zahŕňa intímne dotyky, bozkávanie sa, sex atď. Psychológovia však poznajú aj tzv. psychickú neveru, ktorá je, pokiaľ ide o ženy, oveľa závažnejšou, ako fyzická, a ktorá po väčšine končí práve fyzickou. Začiatok psychickej nevery býva veľmi nenápadný, kedy sa ten, kto je neverný, stretáva s inou osobou, ktorá mu je sympatická, za účelom príjemnej konverzácie, smiechu, doberania sa, riešenia problémov, ktorá prechádza rýchlo cez vzájomné sympatie až do stavu porozumenia, ak je tam od začiatku aj určitá fyzická príťažlivosť, je veľmi pravdepodobné, že táto psychická nevera sa prehĺbi až do lásky, čo sa stalo aj v prípade žalovanej a jej priateľa. Nevera všeobecne nastáva po nezvládnutých problémoch vo vzťahu, respektíve pri dlhodobej nespokojnosti jedného z partnerov. Samotná žalovaná v konaní potvrdila, že rozpory medzi manželmi boli dlhodobé, pretrvávali najmenej dva roky. Žalovaná mala neustále konflikty s matkou svojho manžela. Svedkyňa

K. W. sama žalovaná povedala, že by chcela muža, ktorý tresne po stole, a urobí poriadok. Z toho teda vyplýva, že žalovaná bola nespokojná vo vzťahu so svojim manželom a preto si našla nového priateľa, do ktorého sa postupom času zamilovala. Z výpovedí strán sporu i svedkov v súdnej veci bolo jednoznačne preukázané, že žalovaná odchádzala často z domu a prespávala u svojho priateľa. Doma nechávala manžela a štvorročného syna, o ktorého sa v tom čase staral jej manžel.

12. Žalovaná v prvoinštančnom konaní nenavrholala žiadne prostriedky procesnej obrany, okrem priestupkových spisov, z ktorých vyplynulo, že sa voči nej mali dopustiť svokrovci priestupku, čo však nebolo predmetom tohto konania. Žalovaná nežiadala v konaní vypočuť K. F., ani jeho matku pani F., napriek obsahu svedeckých výpovedí uvedených vyššie, z ktorých vyplynulo že pani F. je sebestačná a nepotrebuje opatrovanie. Žalovaná tiež nepredložila do spisu žiaden dôkaz o zdravotnom stave pani F., z ktorého by vyplynulo, že menovaná by bola odkázaná na pomoc iných ľudí a potrebovala opateru a že by pani F. žalovanej platila za opatrovanie. Žalovaná teda v konaní neprodukovala žiaden dôkaz, že by si tvrdeným opatovaním finančne privyrobita, čo mal byť podľa jej tvrdení dôvod, pre ktorý túto činnosť vykonávala na úkor starostlivosti o svojho štvorročného syna, o ktorého sa v čase, keď ona spala v dome F. staral jeho otec (žalobca). Okresný súd preto dospel k záveru, že žalovaná neprespávala v dome u priateľa z dôvodu starostlivosti o pani F., ktorú nijako v konaní nepreukázala, ale preto, že jej vzťah s pánom K. F. sa zmenil na intímny. Čas, kedy k tomu presne došlo, nie je možné preukázať, nakoľko väčšinu času trávila žalovaná s priateľom v jeho dome, prípadne na príľahlej záhrade. Skutočnosť, že sa ich vzťah zmenil na intímny, však vyplýva z popísaného skutkového stavu a jeho chronologickej postupnosti. V čase, keď sa žalovaná spoznala s p. F., (koniec roka 2013 až mesiace 3-4 roku 2014), ešte intímne žila so svojim manželom. Následne začala žalovaná manžela odmieťať a na jeseň roku 2014 jej vzťah voči manželovi úplne ochladol. Vzhľadom na dlhodobé nezhody žalovanej so svokrou, súd neuveril jej tvrdeniam o tom, že práve to bol dôvod, pre ktorý začala manžela odmieťať a jej city k nemu ochladli. Citové ochladenie medzi žalobcom a žalovanou nastalo až po zoznámení sa a nadviazaní kontaktu žalovanej s mladým slobodným mužom - K. F.. Táto mimomanželská známosť žalovanej vyústila až do intímneho vzťahu.

13. Okresný súd preto konštatoval, že žalovaná sa opakovane dopúšťala správania, ktorým konala v rozpore so snahou budovať harmonickú rodinu, v rozpore so zásadami úcty k manželstvu, k rodinnému životu, ktoré správanie napokon viedlo k rozpadu a rozvodu manželstva. Ustanovenie § 18 Zákona o rodine zakotvuje okrem iných aj povinnosť manželov byť si verní. Toto ustanovenie je proklamatívne, t.j. neumožňuje stanovené povinnosti vymáhať, respektíve ich porušenie sankcionovať. Najčastejším porušením tohto ustanovenia je nevera v manželstve, ktorá vnáša do intímneho vzťahu manželov nedôveru, a tým ohrozuje zotrvanie manželstva. Z vykonaného dokazovania súd I. inštancie dospel k záveru, že žalovaná sa voči žalobcovi správala tak, že hrubo porušila dobré mravy, § 18 Zákona o rodine, pričom udržiavanie mimomanželského vzťahu za trvania manželstva je v západoeurópskej monogamnej kultúre celospoločensky hodnotené ako amorálne, neakceptovateľné. Nevera je skutočnosť, ktorou bola zo strany žalovanej spôsobená žalobcovi nezvratná ujma spočívajúca v rozpade manželstva. Stratil manželku, možnosť spoločne bývať s ňou i milovaným synom. Všetci svedkovia v konaní potvrdili, že za posledné roky žalobca svoje správanie veľmi zmenil - chodil utrpený, nešťastný, sklúčený, neodpovedal na otázky svojich príbuzných, prestal chodiť na rodinné stretnutia, návštevy, vzťahy so svojou rodinou prerušil. Tvrdenia, že sa mu zhoršil aj zdravotný stav, však súd nemal preukázané.

14. Neobstoja ani tvrdenia právneho zástupcu žalovanej, že jedinou relevantnou skutočnosťou v konaní bola žalobcom tvrdená manželská nevera žalovanej, ktorá však nebola preukázaná. Hoci žalovaná svoju manželskú neveru v konaní nepotvrdila a nikto ju nepristihol v intímnej situácii s priateľom a jej vzťah s p. F. sa stal intímnym až od roku 2016, súd označil uvedenú argumentáciu advokáta žalovanej za účelovú vzhľadom na to, že všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, je potrebné posúdiť komplexne. Žalovaná nikdy v konaní nepoprela, že dva roky chodila do domu F. a že tam aj prespávala. Tvrdila, že pani F. potrebovala opateru, túto jej poskytovala za peniaze, čo však v priebehu konania nepreukázala. Naopak, svedkyne vypočuté v konaní zhodne uviedli, že pani F. im sama povedala, že opateru nepotrebuje. Samotná žalovaná pred všetkými tajila, kde vlastne chodí. Najskôr tvrdila, že sa stretáva s kamarátkami, chodievajú do fitnesscentra. Až neskôr si vymyslela, že opatruje matku svojej kamarátky. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že si to vymyslela preto, aby ju ľudia nepodozrievali z nevery, práve toto jej klamstvo ju podľa názoru súdu z nevery usvedčuje. Ak by žalovaná nemala žiaden vzťah so synom pani F., a opatrovala by ju za peniaze, tieto skutočnosti mohla preukázať svedeckými výpovedami pána K. F., jeho matky pani F., prípadne aj listinnými dôkazmi zdravotnom stave menovanej. Právny zástupca žalovanej poukázal na Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 491/2015, a tvrdil, že v konaní nebolo preukázané také správanie sa žalovanej, na základe ktorého by bol jej manžel vystavený

neprijateľnému poníženiu, a bola by znevážená jeho dôstojnosť. Vzťah žalovanej s pánom F. sa žiadnym spôsobom navonok na verejnosti neprejavoval, a preto správanie žalovanej nemohlo napíňať znaky hrubého porušenia dobrých mravov. Okresný súd s takto prezentovanou obranou žalovanej nesúhlasil. Poukázal pritom na to, že tak žalobca, ako aj svedkovia vypočutí v konaní jednoznačne potvrdili, že o mimomanželskom vzťahu žalovanej vedeli nielen oni, ale aj ich známi, susedia, či obchodní partneri pani H. E., ktorí sa ich pýtali, kde žalovaná chodíeva, keďže ju často videli v L.. Uvedené osoby vedeli, do ktorého domu žalovaná chodí, dokonca ju videli aj na dvore pani F.. Takéto správanie žalovanej malo podľa názoru súdu prvej inštancie jednoznačne vplyv na vážnosť a dôstojnosť žalobcu v jeho rodine, blízkom okolí, ktoré tvorili susedia a známi, teda v spoločnosti jeho mikrosveta, v ktorom žil. Tieto osoby mali o správaní odporkyne vedomosť skôr, ako samotný žalobca, ktorý nadobudol konkrétny dôkaz o tom, že ho manželka podvádza, až dňa 04.11.2015, keď ju našiel v dome pána F.. Správanie žalovanej odcudzovala aj jej vlastná matka, z ktorého dôvodu sa ich vzťah značne zhoršil. Z uvedených dôvodov súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

15. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 CSP. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, proti žalovanej, ktorá vo veci úspech nemala. Po právoplatnosti rozsudku o výške trov konania rozhodne vyššia súdna úradníčka samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

16. Proti tomuto rozsudku podala, v zákonom stanovenej lehote, odvolanie žalovaná, ktorá sa domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Súčasne si uplatnila voči žalobcovi náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

17. Uviedla, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca sa žalobou zo dňa 04.11.2015 domáha voči žalovanej vrátenia daru - nehnuteľností, ktoré od neho nadobudla darovacou zmluvou zo dňa 14.05.2014. Ako dôvody vrátenia daru žalobca uviedol, že po uzavretí manželstva začali medzi manželmi vznikať nezhody a žalovaná mala naliehať na prepis polovice pozemku v jej prospech. Ďalej uviedol, že žalovaná žalobcovi neustále klamala, nadávala mu, útočila na jeho rodičov, tvrdila, že ich nenávidí, vraj na žalobcu vyvíjala nátlak, a to dokonca prostredníctvom ich syna a že žalobca má podozrenie, že žalovaná má mimomanželský vzťah, a to ešte pred dobytím uzavretia darovacej zmluvy a mala žalobcu uviesť do omylu. Žalovaná nesúhlasila so žalobou a poprela všetky dôvody, ktorými v nej žalobca odôvodňoval svoj nárok na vrátenie daru. Odvolateľka nesúhlasila ani s tvrdením, že by niekedy manželovi klamala. Potvrdila, že medzi stranami vznikali po uzavretí manželstva nezhody, ich vzťah sa dostal do hlbokkej krízy a navzájom sa odcudzili tak, že rozvrat manželstva sa stal nevyhnutným. Príčinou rozvratu manželstva však nebol jej mimomanželský vzťah, ten bol len jeho dôsledkom. Už dlho pred rozvodom sa partnerský vzťah žalovanej a jej manžela zmenil na formálny, ale korektný. Žalobca a žalovaná žili vedľa seba nie ako manželia, ale ako súrodenci, a rešpektovali najmä záujem ich spoločného syna, aj keď im bolo obom zrejmé, že tento stav je dlhodobou neudržateľný. Žalovaná poprela, že by mala mimomanželský vzťah v čase pred uzavretím darovacej zmluvy, či v čase pred podaním návrhu na rozvod manželstva na súd. Rovnako nesúhlasila s tvrdením žalobcu, že by mu nadávala, alebo že by útočila na žalobcových rodičov, prípadne, že by ich mala nenávidieť. Za nepravdivé označila tiež tvrdenie žalobcu, že by niekedy vyvíjala na nátlak na neho prostredníctvom ich syna. Syna vždy viedla k tomu, aby mal k otcovi vrelý vzťah a aj v rozvodovom konaní potvrdila, že vzťah otca k synovi je veľmi dobrý a chce, aby tomu tak aj bolo do budúcnosti. Súd prvej inštancie síce z rozvodového spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 6P/22/2015 prevzal záver o rozvrate manželstva a jeho príčine, ale nezohľadnil ostatné v rozvodovom konaní zistené skutočnosti. Je zrejmé, že žalovaná neporušila dobré mravy a žalobcu neoklamala, ani neuviedla do omylu. Žalovaná ďalej namietala, že súd prvej inštancie pri vyhodnocovaní vykonaného dokazovania nerešpektoval žalobu žalobcu a nevyhodnotil jednotlivé dôvody vrátenia daru, tak ako boli uplatnené v žalobe. Súd tak konal v rozpore s prejavom vôle žalobcu prezentovanom v žalobe ako dôvody vrátenia daru. Žalobca v žalobe tvrdil, že mal byť uvedený do omylu. Tieto svoje tvrdenia zopakoval aj na pojednávaní prostredníctvom svojho zástupcu. Vychádzajú z ust. § 42a Občianskeho zákonníka sa však domáhať vrátenia daru možno len pri platnom právnom úkone. Okresný súd mal teda v súdnej veci prioritne skúmať otázku platnosti právneho úkonu (darovacej zmluvy) a mal v rozsudku vyhodnotiť skutkové zistenia a vysloviť právny záver. Súd prvej inštancie tiež nevyhodnotil ostatné dôvody vrátenia daru uplatnené žalobcom v žalobe. Z toho vyplýva, že konanie vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pokiaľ súd prvej inštancie v bode 26. odôvodnenia konštatuje, že žalobca ako dôvod

vrátenia daru uviedol neveru svojej manželky počas trvania manželstva, takýto jeho záver podľa názoru odvolateľky nemá oporu v tvrdení žalobcu v žalobe zo dňa 04.11.2016, a ani vo vykonanom dokazovaní. Žalobca neveru žalovanej ako dôvod nároku na vrátenie daru uviedol prostredníctvom svojho právneho zástupcu prvý raz až na pojednávaní konanom dňa 05.09.2016. Žalovaná na uvedenom pojednávaní prostredníctvom svojho zástupcu preto poukázala na skutočnosť, že výzva na vrátenie daru, (v tomto prípade obsiahnutá v žalobe), musí byť špecifikovaná jednoznačne a nie je možné následne v konaní uplatnené dôvody meniť, či rozširovať. Tento záver súdu je však v príkrom rozpore s jeho konštatovaním na strane 4 zápisnice o pojednávaní zo dňa 05.09.2016, kde súd uviedol, že hoci je v rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 6P/22/2015 zo dňa 03.05.2016, uvedená ako príčina rozvratu manželstva nevera žalovanej, týmto rozsudkom nie je čo sa týka príčiny rozvratu manželstva viazaný, keďže nevera žalovanej v uvedenom konaní nebola skúmaná, a návrh v tomto smere bol zamietnutý a v konaní o vrátenie daru sa vykonáva iné dokazovanie ako v konaní o rozvod manželstva. Odvolateľka pritom poukázala na predbežné právne posúdenie veci súdom prvej inštancie na uvedenom pojednávaní. Žalovaná tiež namietala, že v bode 27. odôvodnenia rozsudku okresný súd vyhodnotil dokazovanie v rozpore so skutkovými zisteniami, ku ktorým dospel z prejavov strán sporu a vykonaného dokazovania. Neobstojí ani záver súdu, že zo strany žalovanej k žalobcovi až do rozvodu manželstva nebol úprimný vzťah, nehovorila mu pravdu. Nie je totiž zrejme, ako súd prvej inštancie dospel k takémuto skutkovému zisteniu. Odvolateľka ďalej uviedla, že pri vyhodnotení ostatných dôkazov sa okresný súd opieral pri vyvedení svojich záverov o výpovede svedkýň H. E., K. W., L. R. a X. E.. Všetci menovaní svedkovia sú blízki príbuzní žalobcu - X. E. je jeho otec, H. E. je jeho matka a svedkyne L. R. a K. W. sú jej sestry. Podľa tvrdenia žalobcu mali všetky tri svedkyne uvedené vyššie preukázať, že žalovaná mala byť pristihnutá pri nevere, čo však v konaní nebolo preukázané. Tieto svedkyne dlhodobo prenasledovali žalovanú v súkromí i na verejnosti tak, že hrubo obmedzovali jej osobnú slobodu a privádzali ju do zúfalstva. Žalovaná opätovne poukázala na nález Ústavného súdu SR I. ÚS 491/2015, z ktorého vyplýva, že za správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi považuje súd iba také porušenie manželskej vernosti, v dôsledku ktorého bol druhý manžel vystavený neprijateľnému poníženiu a bola znevážená jeho dôstojnosť. Odvolateľka zotrvala na tvrdení, že v prejednávanom prípade jej manželská nevera do podania žaloby na vrátenie daru, ako aj návrhu na rozvod manželstva na súd neexistovala. Táto nastala až v čase rozvodového konania žalobcu a žalovanej, pod vplyvom ďalšej degradácie ich manželského vzťahu, a aj nátlaku, ktorý na žalovanú vyvíjala práve rodina žalobcu. K zblíženiu žalovanej s jej priateľom došlo až začiatkom roka 2016. Podľa názor žalovanej jej nevera, ku ktorej došlo až krátko pred samotným rozvodom jej manželstva so žalobcom, nebola jedinou príčinou rozvratu ich manželstva a v čase podania návrhu na rozvod na súd neexistovala. Nevera pritom nebola v prejave vôle - výzve na vrátenie daru ako súčasť žaloby označená ako dôvod na vrátenie daru. Súd z vykonaného dokazovania k príčine rozvratu manželstva - nevere žalovanej - preto nemohol dospieť. Pokiaľ by aj súd dospel k záveru, že táto nevera, tak ako bola tvrdená na prvom pojednávaní, bola dôvodom na vrátenie daru, tak následne mal vykonať dokazovanie na zistenie, či takto ním ustálenú neveru žalovanej ako dôvod na vrátenie daru žalobcovi možno považovať za správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ktorým by porušenie vernosti žalovanou vystavilo žalobcu neprijateľnému poníženiu a zneváženiu jeho dôstojnosti. Takéto zistenie však z vykonaného dokazovania nevyplýva a súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o túto skutočnosť ani neopiera. Naopak, svoje zistenia a závery súd vyvodil z výpovedí svedkýň H. E., K. W. a L. R., ktoré mali tvrdiť, že žalovaná mala byť pristihnutá pri nevere. Aj keď tieto svedkyne nič také nepotvrdili, ich výpoveď nemožno považovať za hodnovernú, pretože v nej prejavili silnú intenzitu zaujatosti proti žalovanej. Boli to práve tieto tri osoby, ktoré žalovanú dlhodobo prenasledovali na každom kroku už od odchodu z domu, neprístojne jej nadávali, napr. na autobusovej zastávke a ktoré tiež násilím vtrhli do obydlia p. F.. Menovanú jeden deň svedkyne vyľakali, mlátili jej do okien a vtrhli do jej obydlia a na druhý deň po tomto incidente ju navštívili, rozprávali sa s ňou, no p. F. im informácie, aké svedkyne zhodne tvrdili, neposkytla. Aj v prípade, že by p. F. bola poskytla svedkyňiam takéto informácie, ich obsah podľa názoru odvolateľky nezakladá také porušenie dobrých mravov, ako to vyložil súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Žalovaná tiež zdôraznila, že už pri podaní návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom týchto svedkov namietala ich hodnovernosť aj tým, že poukázala na to, akým útokom bola zo strany rodiny žalobcu vystavená, poukázala pritom najmä na priestupkové konanie vedené pred Okresným úradom Čadca, odborom všeobecnej vnútornej správy, ktoré vyústilo do vydania rozhodnutia OÚ-CA-OVVS-2016/001452, OÚ-CA-OVVS-2016/001453, č.p.: PS 51,52/2016-Hž zo dňa 21.03.2016, ktorým bol otec žalobcu X. E. uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu tým, že dňa 14.11.2015 v čase okolo 09:30 hod. v dome XXXX v R. Y. R. časť R. oplul do tváre žalovanú a povedal jej, že je pobežnica. Z uvedeného priestupkového spisu vyplýva tiež vzťah

druhého svedka H. E. k osobe žalovanej, v ktorom aj ona sama vypovedala ako svedok. Svedkom v uvedenom priestupkovom konaní bol i samotný žalobca. Svedkyňa H. E. sa tiež priznala, že bola uznaná priestupkovým orgánom vinnou zo spáchania priestupku proti žalovanej a že jej bola uložená pokuta 16,00 Eur. Súd však dôkazy vyžiadanim spisov Okresným úradom Čadca, odborom všeobecnej vnútornej správy nevykonal. Vykonanie týchto dôkazov by dosvedčilo, v akých pomeroch žalovaná žila a aké okolnosti ju začiatkom roku 2016 dovedli do vzťahu s iným človekom. Pri posudzovaní nároku na vrátenie daru je dôležité nielen konanie žalovaného, ale aj osôb, voči ktorým správanie žalovaného malo byť porušením dobrých mravov. Aj svedkyňa W. potvrdila, aké neprístoynosti žalovanej robila matka žalobcu H. E.. Žalovaná zotrvala na tvrdení, že boli to práve členovia žalobcovej rodiny, ktorí sa voči nej správali v rozpore s dobrými mravmi a žalobca sa na takéto ich konanie len prizeral. Pokiaľ v poslednom štádiu manželstva žalovaná v roku 2016 nadviazala iný blízky vzťah, bolo to až po podaní návrhu na rozvod manželstva na súd, v čase, keď už bolo zrejmé, že jej vzťahy so žalobcom ochladli na takú mieru, že nemali šancu na obnovu. Navyiac, neustále sa zhoršovali ataky rodiny žalobcu voči žalovanej. Žalobca zostal v týchto situáciách pasívny, v dôsledku čoho žalovaná hľadala pochopenie inde. Nikdy však nekonala tak, že by aj jej blízky vzťah so súčasným partnerom vystavil žalobcu neprijateľnému poníženiu a zneváženiu jeho dôstojnosti. V tomto smere súd prvej inštancie v bode 29. odôvodnenia rozsudku dospel k správne skutkovému zisteniu, že žalovaná svoj vzťah s priateľom na verejnosti nijak neprezentovala, teda nijako nemohla žalobcovi spôsobiť neprimerané poníženie a zneváženie jeho dôstojnosti. Skôr naopak, správanie rodiny žalobcu i jeho samotného, keď akceptoval psychické a fyzické útoky voči žalovanej, boli neprimeraným ponížením a znevážením dôstojnosti žalovanej. Žalobca by žalobu v tejto veci nikdy nepodal, nebyť nátlaku jeho rodiny. Okresný súd správne v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že rozpory medzi žalobcom a žalovanou a jeho rodičmi boli dlhodobé a že žalovaná spoločne so žalobcom dlhodobo hľadala východisko zo vzniknutej situácie. Okrem toho, závery okresného súdu sú tiež v rozpore so skutkovými zisteniami uvedenými v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6P/22/2015. Súd arbitrárne vyhodnotil ako príčiny rozpadu manželstva manželskú neveru, hoci o nej, (s výnimkou tvrdení zaujatých svedkov), nemal žiaden dôkaz. Títo svedkovia nič také vo svojich výpovediach nepotvrdili a súdu prezentovali len svoje domnienky a predstavy. Na strane druhej všetky tvrdenia žalovanej okresný súd vyhodnotil ako nepravdivé, keďže žalovaná tvrdenia žalobcu nepoprela a na ich vyvrátenie nenavrhla dôkazy. Súd tiež vyhodnotil ako pravdivé tvrdenia svedkýň - blízkych osôb žalobcu bez toho, aby i tieto tvrdenia boli preukázané nejakým priamym dôkazom. Žalovaná nepovažuje za správne, aby na každé klamstvo vypočutých svedkýň navrhla dôkazy. Bolo povinnosťou žalobcu uniesť v konaní dôkazné bremeno a nejednalo sa o povinnosť žalovanej. Nebolo predsa potrebné navrhnuť dôkazy o zdravotnom stave p. F., keď sama svedkyňa W. uviedla, že táto trpela neurózou. Odvolateľka tiež vyčítala okresnému súdu, že v rozsudku nijako nevyhodnotil nepresnosti a rozpory vo výpovediach jednotlivých svedkýň. Svedkyňa W., (podľa žalovanej v pripravenej výpovedi), tvrdila, že žalobca sa jej zdal byť utiahnutý, či plačlivý a nevedela povedať, kedy sa to malo stať, no nakoniec potvrdila, že čudný bol už dva až tri roky predtým. Jedná sa však o povahovú črtu žalobcu, ktorá je spôsobená výchovou od detstva a vplyvom jeho rodiny, no nie žalovanej. Tento problém strany sporu počas manželstva často riešili. Žalovaná neraz od žalobcu žiadala, aby riešil zasahovanie jeho matky do ich manželstva. Žalobca však nič neriešil. Jeho podriadenosť matke je zrejmá aj v súčasnosti. Svedkyňa W. pred súdom potvrdila, že nikdy nevidela žalovanú so žiadnym mužom v intímnej situácii. Svedkyne E., R. potvrdili prenasledovanie žalovanej zo strany rodiny žalobcu. H. E. dokonca potvrdila, že nechala žalovanú sledovať aj švagrom a manželom jej známym. Žalovaná o tomto sledovaní už vedela, pretože všade na tie isté osoby narážala (autobusová zastávka, obchod a pod.). V dôsledku toho sa cítila strašne ponížená, obmedzená, čo ešte viac zhoršovalo jej vzťah so žalobcom. Aj svedkyňa R. potvrdila, že nikdy žalovanú nevidela so žiadnym mužom v intímnej situácii. Rovnako svedkyňa E. nepotvrdila, že by jej p. F. potvrdila intímny vzťah žalovanej s jej synom. Hoci svedkyňa H. E. odmietla zasahovanie do rodiny žalobcu a žalovanej, jej sestra W. ho potvrdila. Svedok X. E. klamal, keď tvrdil, že vraj bola žalovaná pristihnutá s frajerom 04.11.2015. Svedok dokonca vyhlásil, že preto išla jeho manželka na stretnutie s p. F. s dvoma sestrami, aby boli tri svedkyne. Z toho vyplýva, že tri kľúčové svedkyne vypočuté v konaní, konali od počiatku premyslene a cielene tak, ako to chcela H. E.. Odvolateľka ďalej citovala ust. § 630 Občianskeho zákonníka, ako aj ustálenú súdnu prax (R 88/1998, R 31/1999, R 61/1997) a zdôraznila, že akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie darcu a zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou

nevhodného správania obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného, aj keď by bola taktiež nevhodná, by nebolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Odvolateľka poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/72/2008, z ktorého vyplýva, že pri posudzovaní konkrétneho správania sa treba vychádzať z toho, či ide o porušenie dosahujúce značnú intenzitu alebo ide o porušovanie sústavné, ktoré svojím trvaním, priebehom, váhou a pôsobením nadobudlo povahu hrubého porušenia. Toto negatívne správanie sa musí prejavovať objektívne, nepostačuje iba subjektívny pocit a úsudok darcu. Tomu zodpovedá aj už citovaný nález Ústavného súdu SR I. ÚS 491/2015. Okresný súd v zmysle uvedených zásad a ustálenej judikatúry vec neposúdil. Zobral do úvahy len výroky žalobcu a svedkov, ktorí boli vo veci zaujatí a výhrady a návrhy žalovanej na preskúmanie ich hodnovernosti bez ďalšieho neakceptoval.

18. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnil voči žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

19. Zdôraznil, že pokiaľ žalovaná sponchýbňuje výpovede svedkov, z ktorých súd vychádzal pri svojom rozhodnutí, každý svedok, ktorý vypovedá v konaní pred súdom, musí súdom riadne poučený a svedok musí potvrdiť, že poučeniu porozumel. Je nepochybné, že v konaní vypočutí svedkovia napriek tomu, že sú v príbuzenskom pomere k žalobcovi, si boli vedomí svojej povinnosti vypovedať pravdu a taktiež trestnoprávných následkov krivej výpovede. Poukázal pritom na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/454/2015 zo dňa 29.01.2016, z ktorého vyplýva, že príbuzenský vzťah medzi stranou a svedkom rozhodne nie je dôvodom na to, aby súd na takúto svedeckú výpoveď neprihliadol, resp. ju považoval za nedôveryhodnú. Zároveň žalobca zdôraznil, že nie je pravdivým tvrdením protistrany, že je výhradne povinnosťou žalobcu uniesť dôkazné bremeno. Poukázal pritom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/52/2010 zo dňa 24.06.2010, z ktorého vyplýva, že dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná, a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo nepochybne preukázané, že žalovaná po dobu viac ako dva roky, počas trvania manželstva so žalobcom, navštevovala domácnosť svojho súčasného partnera p. F., s ktorým si už po dlhší čas zariaďuje spoločnú domácnosť v podkroví jeho rodinného domu. Samotná žalovaná v konaní nikdy nepoprela, že sa často zdržiavala mimo domu, a to najmä na úkor času, ktorý mohla a mala tráviť so žalobcom a ich spoločným maloletým synom, pričom svoje odchody dlhodobo odôvodňovala starostlivosťou o chorú matku svojej kamarátky. Toto tvrdenie žalovanej sa v konaní preukázalo ako nepravdivé, keď samotná žalovaná v konaní pred okresným súdom uviedla, že po celý ten čas chodila do domu p. F., ktorý je jej súčasným partnerom. Žalovaná však tvrdila, že tam chodí za účelom opatrovania a poskytovania pomoci matke svojho priateľa p. F.. Tieto svoje tvrdenia však žalovaná nijako v konaní nepreukázala a nenavrhol ani vykonanie žiadneho dôkazu na podporu uvedených tvrdení, čo správne skonštatoval aj súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí. Z výpovedí K. W., rod. I., L. R., rod. I. a H. E., rod. I. nepochybne vyplynulo, že všetky tri menované svedkyne boli spoločne navštíviť p. F. - matku súčasného partnera žalovanej - a to hneď v deň po tom, ako žalobca ešte za trvania manželstva našiel žalovanú v dome p. F. - jej súčasného partnera. Z výpovedí týchto svedkýň tiež vyplynulo, že žalovaná o svojom rodinnom stave klamala aj p. F.. Svedkyne zároveň uviedli, že sa p. F. v neposlednom rade pýtali, či ona potrebuje nejakú opateru a menovaná osobne svedkyniam potvrdila, že ona žiadnu opateru nepotrebuje, a že je sebestačná. Na ich otázku p. F. uviedla, že žalovaná k nim chodí už viac ako dva roky, trávi čas spoločne s jej synom, s ktorým spoločne športujú, pozerajú televízor a pripravujú si spoločné bývanie u nich v dome. V nijakom prípade však neuviedla, že by žalovaná chodila do domu p. F. za účelom starostlivosti o p. F., resp. že by trávila čas s ňou. Je absolútne irelevantné tvrdenie žalovanej, že dôkaz vykonaním výsluchu svedkyne p. F. nenavrhol z toho dôvodu, že za ňou boli K. W., L. R. a H. E., keďže to boli tri svedectvá oproti jednému. Hodnotenie dôkazov je vecou súdu. V žiadnom prípade však odvolateľka nemohla predvídať ako súd takýto dôkaz vyhodnotí. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku zároveň poukázal aj na to, že žalovaná mala možnosť predloženia listinných dôkazov o zdravotnom stave p. F., z ktorých by vyplývala potreba opatrovať ju a ktoré by podporili jej tvrdenia uvádzané v konaní. Žalovaná však nezabezpečila, ani nenavrhol vykonanie takéhoto listinného

dôkazu. V tomto smere žalobca poukázal na znenie ust. čl. 15 ods. 1 a 2 CSP. Pokiaľ žalovaná tvrdí, že súd nevykonala dôkazy vyžiadanim si spisov Okresného úradu Čadca, odporu všeobecnej vnútornej správy (priestupkového spisu), toto jej tvrdenie je v rozpore s vykonaných dokazovaním, čo preukazuje obsah zápisnice o súdnom pojednávaní zo dňa 07.11.2016, z ktorého vyplýva, že sudkyňa oboznámila obsah pripojených spisov, konkrétne spisu Okresného úradu, odboru všeobecnej vnútornej správy SP 422/2016, ako aj rozhodnutie Okresného úradu Čadca OVVS-2016/008744 č.p.: PS 422/2016-Mr zo dňa 24.08.2016. K udalosti, ku ktorej došlo dňa 04.11.2015 žalobca uviedol, že žalovaná nepoprela, že bola veľmi prekvapená, keď videla žalobcu aj s jeho tetou pred domom p. F. a jej prvotná reakcia, ktorú ani ona sama nikdy nepoprela a ktorú potvrdila okrem žalobcu aj svedkyňa L. R., bola, že „tak to už všetci viete, môžete ísť domov“. Hlavným argumentom žalovanej bolo, že ju nikto pri fyzickej nevere nepristihol. Súd prvej inštancie však správne a podrobne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na to, že okrem fyzickej nevery poznajú psychológovia aj neveru psychickú, pri ktorej rozhodne nemožno hovoriť o menšej závažnosti ako pri nevere fyzickej, resp. nemožno tvrdiť, že by tento typ nevery nebol spôsobilý naplniť podmienky, za ktorých môže darca žiadať vrátenie daru. Z výpovedí všetkých svedkov vyplynulo, že žalobcovo správanie sa výrazne zmenilo k horšiemu, pričom k tomuto zhoršeniu došlo práve v čase, kedy sa žalovaná začala často zdržiavať mimo spoločnej domácnosti, kedy sa žalobcovi odcudzila a zanedbávala starostlivosť o ich maloletého syna. Žalobca sa stal utiahnutý, sklúčený, smutný, odmietal sa stretávať s rodinou. Súd prvej inštancie vyvodil preto správny záver, keď uviedol, že z svedeckých výpovedí nepochybne vyplynulo, že o nevere žalovanej malo vedomosť blízke okolie žalobcu, ale aj známi strán konania, susedia, či obchodní partneri svedkyne H. E., ktorí sa jej opakovane dopytovali, za akým účelom sa žalovaná tak často nachádza v L., pričom vedeli, do ktorého domu chodí, nakoľko ju tam opakovane videli. Žalovaná bola ľuďmi videná aj na dvore p. F.. Nemožno preto tvrdiť, že toto jej správanie nedosiahlo úroveň neprijateľného poníženia, ktoré by odôvodňovalo vrátenie daru. Skutočnosť, že žalovaná mohla svojím konaním zájsť až do takéhoto extrému, ktorý mal nepochybne závažný dopad na stav a reputáciu žalobcu, je daná aj tým, že žalobca žalovanej bezvýhradne dôveroval. Sám v konaní vypovedal, že samotná žalovaná kládla dôraz na úprimnosť, a preto jej on sám dlhodobo bezvýhradne dôveroval. Je nepochybné, že hoci jej správanie žalobca dlhodobo toleroval, trpel ním a malo to na jeho osobu závažný dopad. Žalovaná svojím konaním nepochybne zavinila, že žalobca bol znevážnený pred svojou rodinou, susedmi, známymi, ako aj ďalším okolím, ktoré nepochybne vnímalo častú prítomnosť žalovanej v dome p. F.. Správnym je preto právny názor súdu o tom, že správanie žalovanej dosiahlo intenzitu, ktorá odôvodňuje právo žalobcu žiadať vrátenie daru. Tvrdenie o tom, že žalobca bol uvedený do omylu, je vyňaté z kontextu celej podanej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal vrátenia daru. Podanie je potrebné posudzovať komplexne a vykladať ho podľa vôle, ktorú ním chcel žalobca prejaviť. Je nepochybné, že jeho vôľa smeruje k vráteniu daru, nakoľko nastali okolnosti, ktoré ho ako darcu oprávňujú žiadať vrátenie daru a nie k určaniu, že právny úkon je neplatný. Ak by aj sa žalobca chcel podrobnejšie zaoberať „uvedením do omylu“, jednalo by sa len o omyl v pohnútkach, nakoľko žalobca by preukázateľne nebol žalovanej daroval predmetné nehnuteľnosti, keby vedel o jej mimomanželskom vzťahu, resp., kde, s kým a z akých pohnútok žalovaná skutočne trávi čas. Sama žalovaná poukázala na znenie ust. § 49a Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že omyl v pohnútkach nerobí právny úkon neplatným.

20. Žalovaná vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zo dňa 03.03.2017 uviedla, že zotrúva na svojom opravnom prostriedku a argumentácii v ňom uvedenom. Vyjadrenie žalobcu neobsahuje nové skutočnosti alebo argumenty, okrem tých, ktoré už v konaní uviedol a ktoré boli konštatované aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

21. K uvedenému podaniu žalovanej sa žalobca nevyjadril.

22. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, viazaný odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa ust. § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP vo veci samej (t. j. v prvej vete výroku), ako aj v závislom výroku o trovách prvoinštančného konania, (t. j. v druhej vete výroku) ako vecne správny potvrdil.

23. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o žalobe žalobcu, vecne

správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. účinného v čase rozhodnutia okresného súdu, (aktuálne sú kritériá odôvodnenia rozsudku predmetom úpravy § 220 až § 222 CSP). Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

24. Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky žalovanej uvedené v jej opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

25. Odvolateľka vo svojom opravnom prostriedku vo vzťahu ku skutkovým zisteniam len zopakovala svoju argumentáciu prezentovanú v prvoinštančnom konaní. Vyplýva z nej, že sa nestotožnila so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu tak, ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

26. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Odvolacie námietky žalovanej k spôsobu vyhodnotenia dokazovania okresným súdom z uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobe žalobcu vyhovel a ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých ostatných vykonaných dôkazov.

27. V zmysle ust. § 630 Občianskeho zákonníka sa darca môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

28. V tomto ustanovení zákona je upravený osobitný spôsob zániku darovacieho vzťahu, ku ktorému dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojím správaním k darcovi alebo členom jeho rodiny. Za členov rodiny darcu treba považovať predovšetkým jeho manžela, rodičov a deti a spravidla tiež ostatných príbuzných v priamom rade, ako aj súrodencov, výnimočne aj ďalšie osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu (R 88/1998).

29. Právo darcu domáhať sa vrátenia daru vzniká darcovi okamihom správania obdarovaného, ktoré naplňuje znaky uvedené v § 630 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ darca toto právo realizuje, zaniká darovací vzťah momentom, keď prejav vôle darcu (výzva na vrátenie daru) došiel obdarovanému.

30. Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka teda umožňuje vyvodiť zodpovednosť za porušenie morálnych pravidiel správania - súhrnu určitých historicky nemenných a všeobecne v spoločnosti akceptovaných noriem etiky, morálky a mravnosti. Vrátenie daru možno považovať za sankciu, ktorou darca postihuje obdarovaného za jeho správanie hrubo porušujúce tieto morálne pravidlá. Uvedené ustanovenie, ktoré za relevantné označuje len správanie obdarovaného, nemožno rozširujúcim spôsobom vykladať tak, že sa ním majú postihnúť aj dôsledky správania iných osôb ako obdarovaného, hoci i jemu blízkych (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 63/2004).

31. Právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi. Toto právo nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov obdarovaným (R 31/1999). Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. O také správanie ide spravidla v prípade porušenia dobrých mravov spôsobom vyznačujúcim sa značnou intenzitou alebo sústavnosťou (opakovanosťou), pričom jeho vonkajším prejavom môžu byť fyzické násilie, hrubé urážky, neposkytnutie potrebnej pomoci, hrubý nezájum a pod. V súlade s § 630 Občianskeho zákonníka možno za právne relevantné považovať

len také správanie sa obdarovaného, ktoré sa objektívne prejavilo, pritom nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu (R 61/1997). Pri posudzovaní správania obdarovaného treba vziať do úvahy a hodnotiť i správanie samotného darcu v tom zmysle, či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu (princíp vzájomnosti). Uplatnenie princípu vzájomnosti znamená, že pri skúmaní určitého správania obdarovaného z hľadiska, či vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov, sa vezme na zreteľ tiež správanie darcu za účelom posúdenia, či on sám sa nespráva alebo nesprával voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade sa darca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru, lebo následnú (darcom vyvolanú) reakciu obdarovaného (i keby bola nevhodná) by nebolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Výnimkou by však bolo také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 108/2007).

32. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanej vrátenia daru, konkrétne spoluvlastníckeho podielu vo výške 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v k.ú. R. Y. R., zapísaných na LV č. XXXX, a to KKN parc. č. 9245/81 - orná pôda o výmere 347 m² a KKN parc. č. 9245/82 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m². Uvedené nehnuteľnosti žalobca daroval žalovanej počas trvania ich manželstva darovacou zmluvou zo dňa 14.05.2014, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Čadca, katastrálnym odborom dňa 03.07.2014 pod č. V 2109/14. Žaloba žalobcu v prejednávanej veci zo dňa 04.11.2015 je zároveň výzvou na vrátenie daru, ktorá bola žalovanej doručená dňa 12.07.2016. Obsahom tejto žaloby je aj skutkové vymedzenie dôvodu požadovaného vrátenia daru (pozri bod 2. odôvodnenia rozsudku okresného súdu, popísaného tiež v bode 3. tohto rozhodnutia).

33. Obsahom výzvy žalobcu na vrátenie daru sú teda v žalobe uvedené popisné vyjadrenia, z ktorých vyplýva najmä nezáujem žalovanej o rodinný život so žalobcom a ich maloletým synom, čo sa prejavovalo častými odchodmi žalovanej zo spoločnej domácnosti a tiež jej mimomanželský vzťah s iným mužom, so súčasným konštatovaním konfliktných vzťahov medzi rodičmi darcu a obdarovanou, ktoré dlhodobo pretrvávali v rodine. Pokiaľ okresný súd interpretáciou predmetnej výzvy, dospel k záveru, že dôvodom, pre ktorý sa žalobca domáhal voči žalovanej vrátenia daru, je jej nevera a tento považoval za žalobcom uplatnený dôvod pre vrátenie daru, takýto jeho postup vyhodnotil krajský súd ako správny.

34. Je potrebné zdôrazniť, že nepochybne po uzavretí darovacej zmluvy má obdarovaný všetky práva ako každý iný vlastník. Napriek všetkému však v danom prípade právny vzťah medzi darcom a obdarovaným existuje. Jednak je daný dikciou zákona a spravidla býva obsiahnutý v darovacej zmluve klauzulou, kedy obdarovaný berie na vedomie, že darca sa môže domáhať vrátenia daru, pokiaľ by sa obdarovaný voči nemu či členom jeho rodiny dopustil konania, ktoré by bolo hrubým porušením dobrých mravov. Právny vzťah medzi darcom a obdarovaným je teda daný tým, že obdarovaný sa nemôže voči darcovi chovať „nemravne“ a berie na vedomie, že pokiaľ by tak učinil, stačí jednostranný úkon darcu a vlastníctvo darcu k darovanej veci sa obnoví s účinkami ex nunc.

35. Námietka žalovanej, že súd prvej inštancie nevyhodnotil ostatné dôvody vrátenia daru uplatnené žalobcom, preto neobstojí. Okresný súd vyhodnotil žalobu tak, že predmet sporu bol v nej určitý, v žalobe boli tiež uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých darca vidí hrubé porušenie dobrých mravov. Žaloba tieto náležitosti spĺňala, pokiaľ ide o tvrdený mimomanželský vzťah žalovanej (pozri bod 21. poslednú veta rozsudku okresného súdu). Z uvedeného je možné vyvodiť záver, že ostatné dôvody uvedené v žalobe súd nepovažoval za relevantné, a teda také, ktoré by boli spôsobilé na to, aby sa darca mohol od obdarovaného domáhať vrátenia daru. Ak výzva darcu na vrátenie daru obsahuje viaceré čiastkové tvrdenia darcu ako dôvody na vrátenie daru obdarovanou, preukázaná existencia čo i len jediného relevantného dôvodu na vrátenie daru, spôsobuje vznik nároku darcu na vrátenie daru obdarovanou. Za popísanej situácie je nadbytočné, aby sa súd v konaní zaoberal ďalšími dôvodmi darcu uvedenými v jeho výzve na vrátenie daru. Ak teda súd prvej inštancie v prejednávanej veci skonštatoval, že v danom prípade je nevera žalovanej ako obdarovanej relevantným dôvodom na vrátenie daru žalobcovi, bolo nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, aby sa zaoberal ďalšími dôvodmi na vrátenie daru uvádzanými žalobcom v žalobe, (ktorej súčasťou je výzva na vrátenie daru).

36. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že žalobca v konaní netvrdil, že sa jedná o neplatný právny úkon urobený v omyle, ako to uviedla žalovaná vo svojich podaniach. V komplexe všetkých skutkových tvrdení uvedených v žalobe podľa jej obsahu možno vyvodiť len záver, že žalobca v záujme uspokojenia

pomerov v rodine daroval žalovanej nehnuteľnosti a bol „vedený do omylu žalovanou“ v tom smere, že ona v tom čase už udržiavala mimomanželskú známosť, chcela s ním spolužiť a následne aj podala na súd návrh na rozvod manželstva. Tak ako správne poukazoval žalobca vo vyjadrení k odvolaniu, bola to práve žalovaná, ktorá sama vo svojom podaní citovala ustanovenie Občianskeho zákonníka (§ 49a), z ktorého vyplýva, že omyl v pohnútku nerobí právny úkon neplatným. Súd preto nemal dôvod skúmať v tomto konaní platnosť predmetnej darovacej zmluvy.

37. Nemožno súhlasiť ani s tvrdením žalovanej, že žalobca neveru ako dôvod nároku na vrátenie daru uviedol prostredníctvom svojho právneho zástupcu prvýkrát až na pojednávaní dňa 05.09.2016. Takéto tvrdenie žalovanej je v rozpore s obsahom výzvy na vrátenie daru, ktorá je súčasťou žaloby citovanej vyššie. Nie je preto pravdivé tvrdenie žalovanej, že žalobca v priebehu konania uplatnené dôvody na vrátenie daru menil, prípadne rozširoval.

38. Pokiaľ žalovaná namieťa spôsob hodnotenia dôkazov okresným súdom, odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, nepatrí právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných súdom, poprípade dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Súd prvej inštancie pri svojom závere o nevere žalovanej ako dôvodu na vrátenie daru vychádzal jednak z obsahu spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 6P/22/2015 a rozsudku vydanom v tomto konaní dňa 03.05.2016, i ďalších dôkazov vykonaných v tomto konaní, najmä výsluchu strán sporu, svedeckých výpovedí a listinných dôkazov uvedených v napadnutom rozhodnutí. Ak konajúci súd v komplexe všetkých dôkazov vyhodnotil, že vo vzťahu žalovanej k žalobcovi sa až do rozvodu nejednalo o úprimný vzťah; žalovaná ako manželka nehovorila žalobcovi pravdu, rozhodne nemožno hovoriť o svojvôli v postupe súdu. Ako už bolo uvedené vyššie, okresný súd pri dokazovaní v súdnej veci vychádzal z viacerých dôkazov, vrátane svedeckých výpovedí H. E., K. W., L. R. a W. E.. Samotná skutočnosť, že menovaní svedkovia sú blízkymi príbuznými žalobcu, voči ktorým bolo z dôvodu konfliktov so žalovanou vedené aj priestupkové konanie, ich výpoveď nespochybňuje. Rozhodujúcim bolo komplexné vyhodnotenie všetkých dôkazov samostatne a v ich vzájomnej súvislosti prvoinštančným súdom.

39. Nie je pravdivým ani tvrdenie žalovanej, že okresný súd nevykonával dôkazy vyžiadanimi si spisov priestupkového orgánu. O tom svedčí aj obsah zápisnice o súdnom pojednávaní zo dňa 07.11.2016 i nahrávka z tohto pojednávania.

40. Správnym je tiež záver okresného súdu, že žalovaná na preukázanie svojich tvrdení v rámci obrany v spore neprodukovala dôkazy, ktorými by vyvrátila tvrdenia žalobcu v tomto konaní. Nemožno súhlasiť s názorom žalovanej, že nebolo jej povinnosťou označiť a predkladať v tomto konaní dôkazy na vyvrátenie tvrdení žalobcu.

41. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

42. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

43. Pre úplnosť je potrebné poznamenať, že skutočnosti a dôkazy, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 366 CSP). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a strana môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvoinštančnom konaní neboli produkované.

44. V neposlednom rade je potrebné zdôrazniť, že súd v tomto konaní neriešil príčiny rozvratu manželstva medzi žalobcom a žalovanou. Súd bol povinný na základe skutkového vymedzenia v žalobe, ktorá je súčasne výzvou na vrátenie daru, zaoberať sa tým, či žalovaná porušila dobré mravy, keď v čase trvania manželstva udržiavala mimomanželský vzťah s iným mužom, čo nemožno nazvať inak, ako manželskou neverou. Za týchto okolností je nepochybné, že žalovaná porušila svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ust. § 18 Zákona o rodine, keď nebola žalobcovi ako manželovi verná a popritom i zanedbávala starostlivosť o ich maloleté dieťa, pretože sa zdržiavala pravidelne u svojho priateľa. Okresný súd správne zdôraznil, že v danom prípade sa nemuselo jednať len o fyzickú neveru, ale aj o psychickú neveru. Vo vzťahu k psychickej nevere nemožno hovoriť o menšej závažnosti, ako je to pri nevere fyzickej, tzn. že nemožno tvrdiť, že by tento typ nevery nebol spôsobilý naplniť podmienky, za ktorých môže darca žiadať od obdarovanej vrátenie daru. Z dokazovania vykonaného prvoinštančným súdom vyplýva, že žalobcovo správanie sa výrazne zmenilo k horšiemu, v dôsledku vyššie popísaného správania žalovanej, teda v čase, keď sa žalovaná ako manželka od cudzila žalobcovi a zároveň zanedbávala starostlivosť o ich maloletého syna. Skutočnosť, že žalovaná sa zdržiavala so svojím priateľom v jeho rodinnom dome a u neho na záhrade, nič nemení na fakte, že bola svojmu manželovi počas trvania manželstva neverná. Napokon z dokazovania vykonaného okresným súdom jednoznačne vyplýva, že v lokalite Kysúc bolo známe, že žalovaná chodievala ku svojmu priateľovi do domu v L., kde bola opakovane videná viacerými osobami. O nevere žalovanej tak nemalo vedomosť len blízke okolie žalobcu, ale aj známi strán sporu, susedia, či obchodní partneri svedkyne H. E., pričom sa jednalo o dlhodobý pretrvávajúci stav. Žalobca bol teda v danom regióne vnímaný okolím ako manžel, ktorého manželka podvádzala, keďže žalovaná počas trvania manželstva trávila svoj voľný čas s mladým slobodným mužom. Popísanú situáciu rozhodne nemožno zľahčovať. V danom prípade je potrebné poznamenať, že súbor manželských práv a povinností je súčasťou nášho právneho poriadku v riadnom paragrafovanom znení (§ 18 a nasl. Zákona o rodine) a každý je teda povinný ho rešpektovať rovnako ako všetky ostatné ustanovenia účinných zákonov. V rodinnom práve sa všeobecne prelínajú a budú veľmi úzkym prienikom prelínať normy mravné, morálne a právne. Prakticky nie je ich možné oddeliť, a preto práve postoj spoločnosti k plneniu povinností v rodine odzrkadľuje najlepšie jej morálny stav a hodnoty. Treba zdôrazniť, že povinnosť manželov byť si verní, je odrazom zásady monogamie manželstva, ktorá je jedným z pilierov chápania tohto právneho štátu. Žalovaná sa v konaní bránila, že jej manželská nevera intímneho charakteru v konaní nebola preukázaná. K tomuto jej tvrdeniu odvolací súd uvádza, že porušenie povinnosti vernosti manželov môže spočívať v rozličnom konaní. Najrozšírenejšie je vernosť chápaná ako povinnosť zachovávať monogamný sexuálny vzťah výlučne s manželským partnerom. Sexuálna nevera je nespochybniteľným porušením manželských povinností, a to najmä v prípade, ak prerástla do vzťahovej nevery, čiže ak jeden z manželov ešte počas trvania manželstva nadviazal nový partnerský vzťah s treťou osobou. Porušenie manželskej vernosti však nemusí spočívať len v cudzoložstve alebo v inom pomere sexuálnej alebo erotickej povahy. Môže spočívať aj v iných stykoch medzi manželom a treťou osobou, ktoré prekračujú normálnu mieru spoločenských stykov a priečia sa pojmu spolužitie, ku ktorému sú obaja manželia zaviazaní podľa Zákona o rodine. Nevera narušuje intimitu vzťahu, čo má priamy vplyv na dôveru medzi manželmi, a teda aj na ďalšie trvanie manželstva. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalovaná ešte koncom roku 2013 nadviazala známosť so svojím terajším druhom p. F., s ktorým sa pravidelne kontaktovala v jeho dome, trávila s ním voľný čas (športovala, pozerala televízne programy, prerábala si podkrovie, v ktorom trávili prevažnú časť spoločne stráveného času). Žalobcovi pritom klamala, že chodí za kamarátkami, opatruje chorú matku priateľky a pod. Čas, ktorý mala žalovaná tráviť so svojím manželom a maloletým dieťaťom, trávila s iným mužom. Okresný súd preto správne zdôraznil, že aj keď sa v určitej fáze jednalo len o psychickú neveru, nemožno ju podceňovať, keďže túto vnímalo nielen blízke, ale aj širšie okolie žalobcu v regióne, v ktorom obidve strany sporu žijú. V danom prípade teda správanie žalovanej dosiahlo takú intenzitu a trvanie, že svojím spôsobením nadobudlo povahu hrubého porušenia dobrých mravov. Označením (identifikáciou) škodlivého správania obdarovaného voči darcovi

vo výzve na vrátenie daru, prípadne v žalobe, je daný okruh sporných skutočností, ktoré sú predmetom dokazovania. Okresný súd správne uzavrel, že žalobca v žalobe uviedol konkrétne skutočnosti, v ktorých vidí hrubé porušenie dobrých mravov obdarovanou voči nemu alebo členom jeho rodiny. Za relevantnú považoval práve neveru žalovanej, pričom je potrebné zdôrazniť, že v súdnej veci okresný súd posúdil všetky osobitosti prejednávanej veci a správne vyvodil záver, že v danom prípade manželská nevera žalovanej je spôsobilým dôvodom na vrátenie daru žalobcovi. Porušenie manželskej vernosti spôsobom, ktorým manželka znevážila dôstojnosť manžela a vystavila ho pre neho neprijateľnému poníženiu, je správaním, ktoré sa hrubo prieči dobrým mravom (Najvyšší súd ČR sp. zn. 33Odo 137/2002). Pojem „dobré mravy“ sa nedá špecifikovať, ale musí byť skúmaný z pohľadu ich tvrdeného „hrubého porušenia“ vždy s ohľadom na dosiahnutú intenzitu a rozsah, ktorá zasiahne a ohrozí ostatných, napr. rodinných príslušníkov, pričom nevzbudzuje žiadne pochybnosti o jeho kolízii s dobrými mravmi, čo v danom prípade bolo splnené.

45. Okresný súd vykonal dokazovanie v prejednávanej veci náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu a spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania, umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci. Odvolacie dôvody žalovanej vyhodnotil preto krajský súd ako neopodstatnené, pričom zároveň nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti. Súd prvej inštancie po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 220 až § 222 CSP aj správne odôvodnil. V dôsledku toho krajský súd rozsudok okresného súdu v prvej vete výroku ako vecne správny potvrdil.

46. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania (veta druhá výroku), ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

47. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanej ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

48. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).